GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 253. Joi, 14 (26) Noemvre. 1885.

Braşovŭ, 13 Noemvre 1885.

Trecură două lunĭ de când a isbucnitŭ revoluţiunea în Rumelia orientală şi se împlinescu două săptămânĭ de când „fraţii“ Sêrbĭ şi Bulgarĭ se sfâşie şi se omóră între ei fără milă. Cu tóte acestea şi astăḑĭ încă suntemŭ totŭ aşa de nelămuriţĭ şi de nesigurĭ în privinţa încurcăturei din peninsula balcanică, ca şi mai înainte.

Conferinţa din Constantinopolŭ s'a sfătuitŭ multă vreme fără de nicĭ unŭ resultatŭ şi numai după ce prinţulŭ Bulgariei a făcutŭ înaitei Pórte declaraţiunea de supunere — de care acum după victoria dela Slivniţa îĭ va păré rĕu — s'a avêntatŭ conferenţa până a lua decisiunea, de a trimite în Rumelia orientală unŭ comisarŭ turcescŭ, care sĕ fiă acompaniatŭ de mai mulţĭ delegaţĭ ai puterilorŭ, cu scopŭ ca aceştia sĕ studieze situaţiunea în Rumelia şi sĕ afle dorinţele poporaţiunei rumeliote. Conferinţa şi-a esprimatŭ totŭ-deodată speranţa, că prinţulŭ Alexandru se va puté înţelege cu Sultanulŭ pe cale amicabilă.

Asta e totŭ ce s'a făcutŭ până acuma din partea puterilorŭ şi dacă vomŭ esamina lucrulŭ mai de aprópe, vomŭ ajunge la convicţiunea, că în realitate nimicŭ nu s'a făcutŭ.

Ce sĕ se întêmple cu Bulgaria şi ce cu Sêrbia? Este destulŭ a se ḑice: „vremŭ restabilirea statului quo, nu ne pasă de bătăile dintre Sêrbĭ şi Bulgarĭ,“ spre a se aplaná totulŭ?

Ar mai merge cum ar mai merge, décă Sêrbii arŭ fi gata a încheia pace şi a se întórce acasă cu capulŭ spartŭ şi cu sperauţele nimicite. Dér tocmai acum după desastrulŭ dela Slivniţa, Sêrbii anevoiă vorŭ întinde Bulgarilorŭ mâna, spre a face pace. Mai probabilŭ este că ei îşĭ vorŭ mai încerca odată noroculŭ pe câmpulŭ de bătaiă. Telegramele din Belgradŭ vorbescŭ totŭ mereu de „bătălia decisivă“, ce se va da după ce se vorŭ concentra tóte diviziile sêrbescĭ. Se vede însĕ că acéstă concentrare a datŭ peste marĭ dificultăţĭ, căcĭ până acum telegrafulŭ nu ne raportéză, decâtŭ numai despre succese parţiale câştigate de trupele bulgare şi despre retragerea Sêrbilorŭ.

De faptŭ Sêrbii nu mai au acum nicĭ unŭ resonŭ d'a continuá rĕsboiulŭ, pentru că după declararea prinţului Alexandru, că se supune Sultanului, „echilibrulŭ în peninsula balcanică“ nu mai e ameninţatŭ. — „Dér cum? după atâta vĕrsare de sânge sĕ nu ne alegemŭ cu nimicŭ?“ Aşa se vorŭ întrebá Sêrbii fără îndoiélă şi vorŭ rĕspunde cu continuarea rĕsboiului, la care îi mai îndémnă şi ambiţiunea naţională.

„Alianţa celorŭ trei împĕrăţii — scrie Katkov în „Gazeta de Moscva“ — n'a fostŭ în stare sĕ împedece vĕrsarea de sânge între Bulgaria şi Serbia.“ Fi-va în stare acésta alianţă sĕ pună celŭ puţinŭ acum capĕtŭ crâncenului rĕsboiu? Ne îndoimŭ. Décă n'arŭ fi în jocŭ pe lângă interesele celorŭ mititei şi interesele celorŭ marĭ s'ar puté aştepta aşa ceva, dér în casulŭ de faţă nu.

S'a lăţitŭ faima, că Turcia a voitŭ sĕ propună unŭ armistiţiu şi că prinţulŭ Alexandru s'a opusŭ. Acéstă faimă nu se confirmă, dér e mai multŭ ca probabilŭ, că décă va mai durá rĕsboiulŭ multă vreme va fi încurcatŭ întrênsulŭ şi înalta Pórtă. Grecia stă la pândă şi aştéptă cu sete sosirea acestui momentŭ.

Intr'aceea organele rusescĭ nu încétă d'a strigá în gura mare, că Sêrbii au năvălitŭ ca tâlharii asupra Bulgarilorŭ, şi că Rusia nu va suferí ca sĕ i se ia Bulgariei nicĭ celŭ mai micŭ peticŭ de pămêntŭ.

Ni se pare că întroducţiunea marei drame ce se desfăşură în Orientŭ e pe sfârşite şi ca mâne se va începe actulŭ ântêiu. Vomŭ vedea décă amiciţia dintre cele trei împĕrăţii, care este întemeiată, după cum ḑice Katkov, pe principiulŭ „do ut des“ (dau ca sĕ'mĭ dai) va durá nealterată şi în decursulŭ acestui actŭ.

Rĕsboiulŭ dintre Sêrbĭ şi Bulgarĭ.

Rapórtele oficiale sêrbescĭ tac despre desastrele suferite la Slivniţa. Din contră rapórtele bulgărescĭ arată, că Sêrbii, fiindŭ continuu bătuţĭ au perdutŭ totŭ terenulŭ câştigatŭ până la Slivniţa. Décă trupele prinţului Alexandru arŭ posede mai mare destoinicie pentru ofensivă, arŭ fi pututŭ sdrobi totalŭ armata sêrbéscă, întregulŭ trenŭ şi întréga artileriă a armatei sêrbescĭ arŭ fi căḑutŭ în mânile lorŭ. Numai pausa de două ḑile, Vinerĭ şi Sâmbătă, a scăpatŭ pe Sêrbĭ de perire, pentru că le-au pututŭ sosi întărirĭ de trupe şi sĕ ocupe unele posiţiunĭ tarĭ. Scirile telegrafice de erĭ însĕ ne spunŭ, că prinţulŭ Alexandru se află în Ţaribrodŭ şi că prin urmare Sêrbii suntŭ scoşĭ din tóte posiţiunile lorŭ, aşa că aḑĭ séu mâne trupele bulgare potŭ fi pe teritoriulŭ sêrbescŭ; numai aci prinţulŭ Bulgariei va încheia armistiţiu séu pace, aşa a declaratŭ elŭ. Décă cumva corpurile sêrbescĭ vorŭ fi isbutitŭ sĕ se unéscă, atuncĭ Sêrbii vorŭ începe din nou ofensiva. Cumcă aceştia n'au de gândŭ sĕ înceteze rĕsboiulŭ, e faptulŭ că mereu se ridică nouĕ óste din ţéră, deşi se ḑice, că se vorŭ mulţămi pentru desastrele suferite cu luarea Vidinului, a cărui bombardare a începutŭ şi continuă.

Calafatŭ, 22 Noemvre. Erĭ au trecutŭ prin *Radujevatz 36 de tunurĭ* venindŭ dela *Cladova*, ca sĕ fiă duse înaintea *Vidinului* pentru a începe *acţiunea* în contra *fortăreţii*. Unŭ remorcherŭ grecescŭ, care a trecutŭ pela Ac-Palanca fără bandieră, a fostŭ întêmpinatŭ de trei obuse órbe din partea Sêrbilorŭ; după ce remorcherulŭ a ridicatŭ bandiera, şi-a continuatŭ drumulŭ neimpedecatŭ. Se raportéză, că între Arcerŭ şi Vitbolŭ s'au vĕḑutŭ puternice masse de trupe.

Calafatŭ, 23 Noemvre. *Sêrbii* au deschisŭ la ora 1 după améḑŭ *bombardarea asupra Vidinului*, care a duratŭ o oră întrégă. Din Vidinŭ s'a ripostatŭ cu vioiciune.

Calafatŭ, 22 Noemvre, orele 2 p. m. Sêrbii aruncă bombe asupra cetăţei dela satulŭ Cumbairŭ. Céţa împedecă a distinge mişcările în depărtare. Vidinulŭ este fórte bine apăratŭ şi e mai multŭ decâtŭ probabilŭ că elŭ va resista atacului Sêrbilorŭ.

Calafatŭ, 24 Noemvre. Bombardarea continuă; populaţia fuge pe ţĕrmulŭ românescŭ. Sêrbii vorŭ lupta desperatŭ pentru luarea Vidinului; ei vorŭ sĕ ocupe celŭ puţinŭ acestŭ punctŭ pentru a se desdăuna de înfrângerile suferite.

Sofia, 23 Noemvre. In lupta de Dumineca după améḑŭ dela Dragomanŭ, de unde Sêrbii s'au retrasŭ spre graniţă, a luatŭ parte regimentulŭ rumeliotŭ acum venitŭ dela Têrnova şi s'a purtatŭ admirabilŭ. E de mirare de unde mai sosesce atâta oştire rumeliotă şi apoi bine armată şi îmbrăcată. Din potrivă, dintre prisonierii sêrbĭ spunŭ, că mulţĭ au lepădatŭ armele din causa lipsei cartuşelorŭ şi hranei. Căpitanulŭ Paniza cu voluntarii sĕi a avutŭ o ciocnire lângă Rejani pe drumulŭ Pirotului. După tóte probabilităţile astăḑĭ séu mâine luptele vorŭ trece pe teritoriulŭ sêrbŭ pentru că retragerea trupelorŭ regescĭ cătră frontieră se operéză fórte repede.

Sofia, 22 Noemvre. Sêrbii s'au retrasŭ în acestŭ momentŭ dincolo de Trn; ei îşĭ concentréză tóte forţele într'unŭ singurŭ punctŭ pentru a da o lovitură decisivă Bulgarii se ţinŭ pe linia Dragomanŭ-Slivniţa-Bresnikŭ. Aḑĭ séu mâne va începe din nou bătălia. Se anunţă, că fără unŭ momentŭ de odihnă armata bulgară va inainta peste frontieră la Pirotŭ.

Belgradŭ, 22 Noemvre Divisiunile Morava, Şumadia şi Drina *s'au unitŭ* complectŭ şi *operéză în comunŭ contra Slivniţei*. Dintre oficerĭ suntŭ până acum 11 morţĭ şi 27 răniţĭ; 172 răniţĭ bulgarĭ s'au adusŭ în Belgradŭ. Intre răniţii sêrbĭ suntŭ colonelii *Bailovicĭ* şi *Vanlicĭ*. Erĭ nóptea au sositŭ aci 450 de răniţĭ. Regina i-a întêmpinatŭ la gară cu vinŭ, punêndŭ totodată la disposiţiune tóte echipagele Curţii ca ambulanţă.

Belgradŭ, 22 Noemvre. Se admite, că Lesjaninŭ a esecutatŭ unŭ atacŭ, pentru ca sĕ se unéscă cu cele patru divisiunĭ unite deja, ce se află înaintea Slivniţei. Eliberarea drumului spre Slivniţa a isbutitŭ deplinŭ. Din Valjevo, Şabatz şi cerculŭ Drinei sosescŭ aḑĭ aci soldaţii chemărei a doua. Reservistii din Belgradŭ au sĕ se presinte aḑĭ la comanda pieţii. Mâne plécă pe câmpulŭ de rĕsboiu. Ei au deplină încredere în succesulŭ victoriosŭ alŭ armelorŭ sêrbescĭ. Se adeveresce oficialŭ unirea divisiunilorŭ împrejurulŭ Slivniţei.

„Agenţia Havas“ anunţă din Atena, că în urma apropiarii trupelorŭ turcescĭ şi grecescĭ la graniţă, situaţiunea ameninţă a fi critică. Turcii au fortificatŭ şoselele ce ducŭ la Epirŭ şi Macedonia. Trupele grecescĭ din Tesalia au primitŭ însemnate întărirĭ de trupe. Ministrulŭ de rĕsboiu ia mĕsurĭ pentru conchiămarea nouălorŭ clase de reservă. Armata grecéscă doresce viu rĕsboiulŭ.

Sêrbii desmintŭ scirea, că arŭ fi atacatŭ unŭ carŭ sanitarŭ bulgarŭ şi că arŭ fi masacratŭ pe răniţĭ; din contră s'au găsitŭ răniţĭ sêrbĭ ucişĭ cu baioneta. Despre uciderea locotenentului sêrbŭ *Ratcovicĭ* se spune, că acesta, la unŭ semnŭ făcutŭ de Bulgarĭ că vréu sĕ i se predé, s'a apropiatŭ de aceştia întinḑêndŭ mâna sublocotenentului Bulgarŭ. Atuncĭ unŭ soldatŭ bulgarŭ îlŭ lovi cu patulŭ puscii şi-lŭ sfâşiară cu cuţitele; alţii ḑicŭ că însuşĭ sublocotenentulŭ l'a împuşcatŭ cu revolverulŭ. Sêrbii suntŭ fórte iritaţĭ de acéstă faptă. Chiar prisonierĭ bulgarĭ, spune unŭ corespondentŭ din Belgradŭ, adeverescŭ, că bulgarii au masacratŭ pe răniţii sêrbĭ. Ministrulŭ de justiţiă, asistatŭ de auditorŭ (judecătorŭ militarŭ), va lua procesŭ verbalŭ şi se va adresa presidiului »Crucei roşii« din Geneva.

Archiva bulgară se transferéză dela Rusciucŭ la Şumla.

S'a constatatŭ, că mediculŭ superiorŭ sêrbŭ Dr. *Vesovicĭ* n'a fostŭ ucisŭ de unŭ rănitŭ bulgarŭ, ci de o bucată de şrapnelŭ.

Marele duce de Hessa şi prinţulŭ *Alexandru* de Hessa au datŭ câte 1000 de mărcĭ pentru răniţii bulgarĭ.

„Monitorulŭ imperialŭ« germanŭ declară ca neintemeiată scirea, că locotenentulŭ prusianŭ prinţulŭ de *Battenberg* ar fi intratŭ în armata bulgară cu consimţĕmêntulŭ împĕratului.

Studenţii bulgarĭ din Agramŭ au plecatŭ în patriă ca sĕ intre în armată. Junimea academică d'acolo i-a însoţitŭ până la gară.

Ambasadorulŭ sêrbŭ din Viena a refusatŭ oferta studenţilorŭ sêrbĭ d'a intra ca voluntarĭ în armata sêrbéscă, ḑicêndŭ, că guvernulŭ a datŭ asemenea ordinŭ.

Din Austria se vorŭ trimite mai multe carĕ sanitare în Serbia şi in Bulgaria pentru a se da ajutóre răniţilorŭ.

Colonia austro-ungară din Belgradŭ va da la teatrulŭ naţionalŭ, sub protecţiunea ambasadorului austroungarŭ, contele *Khevenhüller*, o mare representaţiune pentru răniţĭ.

Comercianţii bulgarĭ din Viena au echipatŭ complectŭ pe voluntarii, ce au plecatŭ d'acolo şi le au datŭ 4000 francĭ banĭ de drumŭ. La plecare se strigă demonstrativŭ »Pereat Milan! Vivat Alexander!«

AUSTRO-UNGARIA ŞI SERBIA.

»Neues Wiener Tagblatt,« esaminândŭ situaţiunea politică în care se află Austro-Ungaria faţă cu cele mai

noue evenimente din peninsula balcanică, încheiă prin următórele rênduri, care merită deosebită atenţiune:

„Intrebarea e aḑî: Póte şi se cade, ca monarchia austro-ungară sĕ lase pe Serbia şi pe regele Milanŭ sĕ cadă în nenorocire? Póte-se învoi politica Austro Ungariei, ca Serbia sĕ încheiă cu o grea umilire lupta ce a întreprins'o, cu o umilire, care mai curêndŭ séu mai târḑiu ameninţă a duce la o catastrofă în Serbia? La o catastrofă, care ar puté têrî cu sine nu numai pe regele Milanŭ, ci încă şi mai multŭ decâtŭ atâtŭ, ar puté duce cu sine şi influinţa Austro-Ungariei în Serbia, câştigată cu încetulŭ şi cu greu; la o catastrofă, care ar puté introduce érăşî protectoratulŭ Rusiei peste Serbia? E destulŭ sĕ punemŭ aceste întrebărî, ca sĕ vadă orî şi cine că politica nóstră esterióră se va afla în scurtŭ timpŭ în faţa unorŭ hotărîrî pline de însemnătate şi importante. Problema nu mai este aceea, cum sĕ se apere şi sĕ se susţină litera tractatului dela Berlinŭ. Contrastulŭ între interesele austro-ungare şi rusescî se ivesce în tótă asprimea lui în faţa situaţiunei, în care a ajunsŭ Serbia, şi va fi trebuinţă de o mare moderaţiune şi de o mare dosă de agerime politică, de artă diplomatică şi de hotărîre, dacă e vorba ca acestŭ contrastŭ sĕ nu ducă la încurcăturî serióse. Austro-Ungaria nu póte sĕ lase în baltă pe Serbia, şi Rusia ar trebui sĕ renunţă la voinţa d'a umili pe regele Milanŭ şi pe poporulŭ sêrbŭ. Căcî din acéstă umilire ar cădé ceva şi asupra politicei nóstre. De aceea noi nu ne putemŭ scăpa de îngrijirea ce ne cuprinde, că abia acum vorŭ începe adevĕratele greutăţî în cestiunea orientală resuscitată. Numai décă sórtea lupteloru ar fi sĕ devină érăşî mai favorabilă Serbilorŭ, ar puté trece pentru noi şi acéstŭ îngrijitorŭ momentŭ. Dér diplomaţia şi în specialŭ cea ruséscă lucréză deja la o »mijlocire de pace,« lucréză la aceea, ca armata sêrbéscă şi regele Sêrbilorŭ sĕ lase armele din mână sub impresiunea faptului unei perderî ce nu se mai póte repara. Cum sĕ se apere Serbia de o fórte mare umilire, cum sĕ se apere raportulŭ Austro Ungariei către Serbia? A obţiné acésta, e de o importanţă fórte esenţială pentru întréga nóstră posiţiune în Orientŭ, pe care nu e permisŭ sĕ o perdemŭ, pe care trebue sĕ ni-o susţinemŭ cu orîce preţŭ. Cu bătaiă de inimă patriotică aşteptămŭ desvoltarea mai departe a evenimentelorŭ; . . . . unŭ momentŭ plinŭ de însemnătate şi importantŭ s'a ivitŭ pentru monarchia nóstră.“

Unŭ tablou alŭ viitorului?

Duminecă séra erau adunaţî la gara drumului de ferŭ a statului din *Viena* vr'o *800 de studenţî*. Ei petrecură pe *voluntarii bulgarî*, carî plecau spre casă. Pe la 7 óre când sosiră cei dintêiŭ studenţî bulgarî în uniformă fură primiţî cu strigărî sgomotóse şi nesfêrşite de »nazdar«, »zivio«, »urra« şi »evviva«. De câte orî soséu alţii noi uralele se repetau. Cu totulŭ sosiră 71 voluntarî bulgarî. Erau representate mai tóte reuniunile studenţilorŭ slavî: reuniunea croată »Zvonimir«; reuniunea slovenă »Slovenia«; reuniunea slovacă »Tatran«; reuniunile polone »Ognisco« şi »Zgoda«; reuniunile rutene »Bucovina« şi »Sic«, reuniunea cehică „Czeski Spolek« şi reuniunea italiană »Circolo italiano“; erau de faţă şi mai mulţî studenţî ruşî. La 8 óre eşiră cu toţii pe peronŭ, membrii reuniunilorŭ numite, formândŭ spalierŭ, aclamară pe voluntarii bulgarî. Dr. M a r c o w, bulgarŭ din Rusciucŭ se urcă pe o tribună şi salută pe studenţî printr'unŭ discursŭ, în care ḑise, că patria sa bulgară, deşi multŭ strîmtorată e decisă a'şî apĕra cu curagiu libertatea până la cea din urmă picătură de sânge. Toţî slavii, ḑise elŭ, trebue sĕ facă asemenea, ca sĕ ajungă la idealulŭ comunŭ alŭ libertăţii; noi mergemŭ cu bucuriă în luptă contra inimicului, fiă acesta chiar şi „frate“. In fine mulţumi pentru ovaţiune. Unŭ studentŭ croatŭ 'i rĕspunse dândŭ espresiune urei încontra tirăniei. Discursulŭ acestuia fu salutatŭ cu strigărî de sĕ „trăéscă Bulgaria“ şi „pereat Serbia“. Asemenea vorbi şi unŭ polonŭ. Multŭ aclamată a fostŭ vorbirea unui membru alŭ reuniunei „circolo italiano“, care asemĕna unirea Bulgariei cu unirea Italiei. După aceea s'a cântatŭ marseilesa bulgară „Sumi Maritza“ (spumézâ Mariţa), cânteculŭ slovênŭ „Naprej“ (înainte), rĕsunetulŭ cehicŭ „Hej Slovane“, şi celŭ croaticŭ „U boj u boj“ (la luptă la luptă). După aceea studenţii bulgarî se urcară în vagóne şi porniră între strigărî frenetice de „nazdar“, „zivio“, »urra« şi „evviva«.

Scena de mai susŭ a eternisat'o desenătorulŭ fóiei ilustrate englese »Graphic“, Iohn Beer, care plécă pe câmpulŭ de rĕsboiu. Sĕ fiă acéşta óre unŭ tablou alŭ viitorului?

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ preşedinte Tisza sufere în timpulŭ din urmă, după cum spune „Budapester Tageblatt,“ de ametélă. In ḑilele din urmă a avutŭ în Viena unŭ uşorŭ leşinŭ şi starea sdruncinată a sănătăţii e causa, că în delegaţiunî în modŭ esceptionalŭ a tăcutŭ.

—0—

Ni se scrie din A l b a - I u l i a dela 16 Noemvre n: „In Alba-Iulia e vacantŭ postulŭ de căpitanŭ orăşenescŭ. La acestŭ postŭ suntŭ până acum trei concurenţî: Cristianŭ R o t h advocatŭ, Balint K i s proprietarŭ în Ighiu şi Bela M a c s e g o locotenentŭ la honveḑî. După cum se vorbesce, va fi alesŭ Bela Macsego, fiindŭ recomandatŭ de viceşpanulŭ din Aiudŭ. Iónŭ Csato. Cum vine sĕ se alégă unŭ omŭ fără praxă intr'unŭ asemenea postŭ, nu sciu, destulŭ că lumea vorbesce că suntŭ în jocŭ mânî femeescî. Cu acéstă ocasiune amintescŭ că de vr'o cincî lunî funcţionéză în Alba Iulia ca substitutŭ de căpitanŭ juristulŭ Iosifŭ R o ş c a, omŭ onestŭ şi capabilŭ; dênsulŭ n'a concuratŭ, pentru că i s'a spusŭ, că nu va fi alesŭ, deórece e Românŭ şi decî „patrioţii“ n'au încredere în d-sa«. — Ce sĕ'i facî, décă nu e magyar ember!

—0—

Ni se scrie din Moldova: »Evenimentele de peste Dunăre au începutŭ a irită spiritele şi p'aci. Desnodămêntulŭ ce vorŭ lua preocupă pe tótă lumea. Nimenî nu e dispusŭ a admite, că conflictulŭ începutŭ va putea remâné localisatŭ.«

—0—

Cetimŭ în „Ellenzék:“ „In urma hotărîrei comisiunei administrative a comitatului Murĕşŭ-Turda, atâtŭ solgăbirĕulŭ câtŭ şi primarulŭ Reghinului săsescŭ au fostŭ avisaţî de viceşpanulŭ, ca în raportele lorŭ oficiale în hârtiele ce întră şi esŭ sĕ evite în viitorŭ pe câtŭ se póte întrebuinţarea numelorŭ s t r ĕ i n e. Mai departe, sĕ fiă cu deosebire atenţî la aceea, ca lucrările de conscrierea recruţilorŭ n u m e l e p r o p r i i (numele de familiă) ş i n u m e l e d e b o t e z ŭ s ĕ s e t r a d u c ă î n l i m b a m a g h i a r ă.“ Chiar nesăbuitulŭ „Ellenzék“ observă, că elŭ aprobă acéstă mĕsură, dér că nu crede sĕ nu întêmpine greutăţî neprevĕḑute. „Kronstädter Zeitung“ ḑice că o astfelŭ de mĕsură este nu numai o ilegalitate şi unŭ actŭ de violinţă ne mai auḑitŭ, ci cea mai stupidă nebuniă, ce a arĕtat'o vr'odată şovinismulŭ maghiarŭ Aşa dér pe viitorŭ „Gottfried Zeithammer“ sĕ se numéscă „I d ö k a l a p á c s I s t e n b é k e,“ şi „Victorŭ Burete“ „G o m b a G y ö z ö“? Zeithammer şi Burete cu greu se vorŭ presenta sub stégŭ, când vorŭ fi chemaţî I d ö k a l a p á c s şi G o m b a.

—0—

Regele României a primitŭ din partea M. S. Regelui Cristianŭ IX alŭ Danemarcei o scrisóre prin care'î notifică căsătoria fiului sĕu A. S. R. Princepelui Valdemar, cu A. S. R. Principesa Marie Amelie Francisca Hélène de Orleans.

Din Alba-Iulia, 22 Noemvre 1885.

In urmă vinŭ şi ḑiarele maghiare la resonŭ de a şî mai modera rîvna de calumniare, de care erau pline colónele lorŭ până la mijloculŭ lunei acesteia. Aşa se sêmţiră acele ḑiare chiămate a asigura, că afacerea cu oficerii c. r. din fortăréţa Alba-Iulia a aflatŭ o deslegare pacînică, dér totuşî ca minciunile sĕ fie încâtva justificate se adause o nouĕ minciună, cumcă din causa demonstraţiunilorŭ s'ar fi transmutatŭ câţiva oficerî. Acésta este unŭ neadevĕrŭ, căcî afară de strămutărî făcute prin avansarea unuia séu altuia în posturî mai marî, nicî o transferare nu s'a întêmplatŭ. Decî este a se înregistra cu tótă atenţiunea, cumcă n i c î p e d e p s e n i c î t r a n s f e r ă r i n u s'a u î n t ê m p l a t ŭ la regimentulŭ românescŭ séu la alte trupe ce se află în Alba Iulia din causa demonstraţiunilorŭ naţionale, despre carî au scrisŭ ḑiarele maghiare cu rea credinţă, încercândŭ a calumnia fidelitatea acelui regimentŭ, care pórtă medalia de aurŭ pe stégulŭ sĕu chiar pentru dovedita credinţă către Tronŭ şi Patriă. Nu putemŭ sĕ deplângemŭ îndestulŭ aceea, cumcă aḑi se potŭ calumnia cele mai sânte virtuţî omenescî fără ca sĕ se aplice pedépsa meritată calumniatorilorŭ de profesiune. Ne mirămŭ şi ne vomŭ mira totdéuna, cum s'a pututŭ aduce miliţiă din depărtare pentru Zlatna şi Ighiu când în Alba Iulia se află destulă miliţiă pentru casŭ de lipsă — care casŭ însĕ nu s'a ivitŭ şi nicî nu se ivesce fiind acele garnisonări efectuate fără nicì unŭ motivŭ realŭ, numai pentru scorniturî rĕ tăcióse şi póte cu planŭ de a produce nelinişte în poporulŭ pacînicŭ şi amărîtŭ de ḑilele grele în care trăesce mai rĕu decâtŭ heloţii.

Cu greu ne vine a crede, că cercurile militare mai înalte ar da creḑĕmêntŭ calumnielorŭ? Ar fi unŭ straniu lucru, când cei cu musca pe căciulă arŭ dobêndi o astfelŭ de încredere, şi noi din contră aşteptămŭ a se d a s a t i s f a c ţ i u n e c u v i i n c i ó s ă o f i c e r i l o r ŭ r o m â n î, căcî până atuncî causa nu se póte privi de aplanată. Acéstă satisfacţiune o pretinde demnitatea armatei c. r. şi poporulŭ românŭ, care cu jertfe grele în timpurî viforóse au luptatŭ pentru susţinerea ordinei şi a Monarchiei. Aşa se fiă!

APELŬ.

Idea înfiinţării unui »corŭ vocalŭ“ în sînulŭ tinerimei române din Viena, adeseorî ventilată prin cercurile acesteia, a intratŭ deja în fiinţă.

Dorinţa tinerimei, de a sĕ îndulci la sunetele plăcute ale ariilorŭ nóstre naţionale, a fostŭ destulŭ de puternică, ca la unŭ timpŭ binevenitŭ sĕ decreteze de înfiinţatŭ „corulŭ vocalŭ«, lucrândŭ şi în chipulŭ acesta, pentru ajungerea scopului, către care mereu ţintesce.

Corulŭ şi-a începutŭ activitatea sub conducerea domnului Teodor cav. de F l o n d o r ŭ, cunoscutŭ atâtŭ lumei artistice câtŭ şi publicului românŭ, prin compositiunile sale

---

FOILETONŬ.

La Hongrie Politique et Sociale.

Cetitorii nostri îşî vorŭ aduce aminte, că d. *Angelo de Gubernatis*, vestitŭ scriitorŭ italianŭ, a petrecutŭ scurtŭ timpŭ în Ungaria şi în Ardealŭ şi că a promisŭ că va face o descriere a stărilorŭ din Ungaria. Acéstă carte a apărutŭ sub titlulŭ de mai susŭ. Distinsulŭ foiletonistŭ alŭ „Românului“ d. *Ionescu-Gion* face în numĕrulŭ din urmă alŭ acestui ḑiarŭ o dare de sémă critică fórte interesantă despre scrierea d-lui de Gubernatis, pe care ne grăbimŭ a o reproduce sperândŭ, că póte cu timpulŭ d. de Gubernatis, mai alesŭ după ce va veni încă odată pe la noi şi va studia şi stările Românilorŭ, va da dreptate observărilorŭ întemeiate, ce 'i-le face d. Gion în următórele:

Nu sciu în ce felŭ cartea d-lui Angelo de Gubernatis va fi apreţuită de cetitorii sĕi apusenî, sciu însĕ că apreţiaţiunilej acelora, carî cunoscŭ Ungaria şi dintr'alte publicaţiunî, şi dintr'alte date, nu numai din cele din opera scriitorului florentinŭ, nu vorŭ fi tocmai spre lauda pĕtrunderei, imparţialităţii şi simţului de observaţiune alŭ d-lui de Gubernatis.

Românulŭ în specia, şi orîce cunoscĕtorŭ seriosŭ în genere, carî vorŭ citi la începutulŭ cărţei, la pagina 7 afirmaţiunî de felulŭ acesteia: „îndată ce întri în Ungaria şi te obicînuestî a trăi cu Ungurii fórte lesne te maghiarisezî« şi carî mai la vale, la pag. 187, vor auḑi că „dintre toţî ómenii cei marî ai Ungariei contimporane, d. Tréfort, faimosulŭ ministru alŭ instrucţiunei, este celŭ mai mare« — vorŭ înţelege imediatŭ cum şi ce felŭ şî-a scrisŭ d. de Gubernatis opera sa intitulată *La Hongrie politique et Sociale* — lucrare interesantă din punctulŭ de vedere pitorescŭ, istorico-fantasistŭ, romanticŭ, descriptivŭ, anecdoticŭ etc. etc., dér fórte slabă din punctulŭ de vedere politicŭ şi socialŭ.

Cartea d-lui de Gubernatis se citesce cu înlesnire dela pagina 1 până la pagina 348, cea finală, căcî e făcută cu multă măestriă, c'unŭ felŭ de îndemânare francesă. D. de Gubernatis posede fórte bine ceea ce Germanii numescŭ cu rîvnă *die Geschicklichkeit der Franzosen in Pücher machen*. Opera d-sale sémănă órecum cu cărţile călĕtorilorŭ francesî, carî în 48 de ore au vĕḑutŭ unŭ oraşŭ şi carî, totŭ în aste 48 de ore, au învĕţatŭ şi pĕtrunsŭ clima şi femeile, istoria şi pavagiulŭ, teatrele şi piscicultura oraşului ce visitéză.

D. de Gubernatis s'a întorsŭ la Florenţa şi şî-a scrisŭ cartea întocmai, cum călĕtorulŭ francesŭ se reîntórce la Parisŭ din călĕtoriele séle, se închide în cabinetu-i de lucru, începe volumulŭ rechiămândŭ parte din suvenirile sêle, şi nu uită mai pre susŭ de tóte a împodobi aceste suvenire cu spiritulŭ şi cu florile elocinţei séle.

Spiritualŭ şi elocinte, avêndŭ unŭ felŭ de şiretenia franţuzéscă séu mai bine internaţională, d. de Gubernatis nu putea sĕ nu facă o carte interesantă din a sa *Ungariă politică şi socială*.

A făcut'o interesantă: n'a făcut'o însĕ adevĕrată.

Totdéuna când ne-a fostŭ vorba de Ungurî, în aceste *Curiere*, după cum cititorii noştri 'şî aducŭ aminte, nicî odată nu ne-amŭ îndoitŭ a lăuda fórte stăruinţa lorŭ; sacrificiele cele marî pe carî le-au făcutŭ patrioţii ungurî dela renascerea ţĕrei lorŭ şi până aḑî, iubirea lorŭ cea peste mĕsură de mare pentru patria maghiară.

Şi prin urmare, când d. de Gubernatis ne povestesce — repetŭ: în modŭ fórte pitorescŭ — şi icî colea cu nemerite potrivelî — efectele de aḑî ale acestei stăruinţe şi ale acestorŭ sacrificie, n'avemŭ de câtŭ a lăuda din nou şi rîvnindŭ a ura compatrioţilorŭ noştri aceeaşî stăruinţă şi acelaşî avêntu spre folositóre sacrificie.

Lucrulŭ e adevĕratŭ, e meritoriu atâtŭ câtŭ nu ese din sfera ungară, atâtŭ câtŭ, de Ungurî fiindŭ făcutŭ, în Ungurî şi pentru Ungurî bate; prin urmare lăudămŭ, şi admirămŭ.

Ceea ce însĕ nu mai e adevĕratŭ, ceea ce d. de Gubernatis n'a priceputŭ de locŭ, séu décă a priceputŭ n'a voitŭ sĕ spuiă, e partea esenţială a cărţei sale, a Ungariei politice ce ne a datŭ pentru a nóstră luminare, e vorba de cestiunea popórelorŭ, carî locuescŭ sub coróna S-tului Stefanŭ, popóre pe carî scriitorulŭ poliglotŭ, în timpulŭ celorŭ douĕ lunî de şedere în Ungaria, ar fi avutŭ timpulŭ sĕ le studieze multŭ mai bine decâtŭ cum le-a cunoscutŭ şi studiatŭ.

E! dér ce vreţî?! D. de Gubernatis voia sĕ fiă pitorescŭ şi interesantŭ, şi pen'tru că Ţiganii Transilvaniei şi Ungariei potŭ fi descrişî mai pitorescŭ şi mai romanticŭ decâtŭ alţî locuitorî ai Transilvaniei şi ai Ungariei, d. de Gubernatis va consacra Ţiganilorŭ o parte aprópe egală ca şi celorlalte popóre carî trăescŭ cu Ungurii,

Problema acestuia este, de a desvolta și nutri în mijlo-u'ŭ tinerimei române, sêmțulŭ musicalŭ.

Apelămŭ decĭ la tóte reuniunile române de cântărĭ, la corurile de plugarĭ, precum și la întregŭ publiculŭ românŭ pentru a ne da sucursulŭ, oferindŭ societății „România Jună" compositiunĭ de note din musica națională.

Sperămŭ că acestŭ apelŭ [1] va afla rĕsunetŭ în inimile tuturorŭ, carĭ dorescŭ înaintarea tinerimei române [2].

Comitetulŭ societățiĭ:

Drd. Al. Popŭ, v. pres. *Petru Șpan,*

Mulțămită publică.

Subsemnații împlinimŭ numai o plăcută datoriă, esprimândŭ pe acéstă cale cea mai căldurósă a nóstră mulțămită d-lui *Andreiu Fink*, architectŭ în Brașovŭ, cu ocasiunea finirei pe deplinŭ și întru tóte bine reușite a clădirei caselorŭ nóstre: tîrgulŭ straelorŭ Nr. 310 și str. funarilorŭ Nr. 231/2, în specialŭ pentru practica împărțélă a odăilorŭ de locuitŭ și a tuturorŭ celorlalte încăperĭ, precum și pentru esecutarea repede a lucrărilorŭ, esacte și solide până în cele mai micĭ detailurĭ. Tot-odată constatămŭ și declarămŭ în publicŭ, camcă d. Andrei Fink n'a eșitŭ întru nimicŭ din marginile preliminarului basatŭ pe o calculațiune deplinŭ onestă și pe lângă acésta nu ne-a molestatŭ de locŭ cu așa numitele și neplăcutele »lucrărĭ neprevĕḑute«, care de unŭ timpŭ încóce au devenitŭ așa ḑicêndŭ »neevitabile.«

Asemenea a luatŭ asupră-șĭ d-lŭ Andreiu Fink, din capulŭ locului și de bunăvoe, deplina responsabilitate și întregulŭ risicŭ pentru tóte eventualitățile de orĭce natură, atâtŭ în privința clădirei, până la definitiva predare a caselorŭ din cestiune, câtŭ și pentru orĭce daune, ce se potŭ pré ușorŭ causa caselorŭ vecine și a nisuitŭ în tótă durata lucrărilorŭ a ne feri și de cea mai mică neplăcere.

Tóte acestea ne impunŭ o altă datoriă, căreia 'i corespondămŭ asemenea cu mare plăcere și consciinciosŭ, recomêndândŭ pe d-lŭ Andrei Fink tuturorŭ acelora, carĭ voescŭ și vorŭ voi a-șĭ edifica cu socotélă sigură o casă solidă, practică și plăcută de unŭ architectŭ pe deplinŭ versatŭ în specialitatea meseriei sale, solidŭ, lealŭ, strictŭ, ținĕtorŭ la cuvêntulŭ datŭ și cu caracterŭ firmŭ! — și acésta o facemŭ din propria nóstră convingere câștigată în decursulŭ relațiunei nóstre cu d-sa.

Mulțămita nóstră și tuturorŭ acelorŭ domnĭ măestri, carĭ au conlucratŭ la menționatele două clădirĭ, pentru solida, curata, esacta și punctuala esecutare a lucrărilorŭ lorŭ speciale.

Brașovŭ 10 (22) Noemvre 1885.

Mihailŭ G. Stănescu, Strada funarilorŭ Nr. 231/2. *Stefan Papp și fiu,* Têrgulŭ straelorŭ Nr. 310.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

MADRID, 24 Noemvre. — Regele Alfonso s'a bolnăvitŭ de difterită. Familia îngrijată și spăriată s'a dusŭ la Pardo. S'a ordonatŭ sĕ se țină rugăciunĭ publice. Consiliulŭ de miniștri s'a întrunitŭ. Starea regelui, care înainte de améḑĭ se agravase, séra s'a amelioratŭ.

SOFIA, 24 Noemvre. — Prințulŭ Alexandru a telegrafiatŭ aḑĭ nópte din Țaribrodŭ, că erĭ diminéță la 4 óre trupele bulgare au atacatŭ centrulŭ inimicului. La órele 5¼ **inimiculŭ a fostŭ respinsŭ în disordine. Anteposturile bulgare s'au înaintatŭ la granița sêrbéscă. Armata sêrbéscă se pare ca e pe drumŭ spre Pirotŭ.**

BUCURESCI, 25 Noemvre. Scirea, că România ar intenționa sĕ ocupe Varna, Silistra și Șumla se desminte din partea guvernului.

VIENA, 25 Noemvre. — Circulă faima, că regele Alfonso alŭ Spaniei ar fi muritŭ.

1). Ḑiarele din România suntŭ rugate a reproduce acestŭ apelŭ.

2). Ofertele binevoitóre sunt a sĕ adresa societățiĭ academice „România-Jună« VIII. Langegasse 4.

DIVERSE.

O mașină de spălatŭ vasele lucréză cu mare succesŭ în bucătăria restaurantului din Paris, Marquery. Ea spală bine 8 farfurii de odată. Farfuria murdară, pusă în mașină este apucată îndată de marginĭ de către unŭ prinḑĕtorŭ cu trei colțurĭ și muiatŭ în apă fierbinte, unde stă câte-va momente spre a se spăla de untură. Farfuria ajunge de sine între nisce perii, ce o freacă sdravănŭ, apoi vine într'o apă rece, care se renoește necontenitŭ și unde farfuria este scăpată de orĭ-ce murdăriă. Unŭ lucrătorŭ apucă farfuria și o pune într'unŭ aparatŭ de scurgere. Mașina spală pe ḑi 4900 farfurii, le limpezește în apă totdéuna próspĕtă curată și nu sparge nimicŭ, cum facŭ tóte servitórele.

***

Unde este Inspectorulŭ? — Cetimŭ în „Timișiana" dela 10 Noemvre: Inspectorulŭ regescŭ de scóle din comitatulŭ Șopronŭ, călĕtorea în afacerĭ scolare, dintr'o comună într'alta. Intr'una din ḑilele sĕptĕmânei trecute i s'a întêmplatŭ însĕ ceva, ce puținĭ muritorĭ o vorŭ fi pățit'o. Surugiulŭ l'a perdutŭ pe drumŭ între comunele Dörfel și Köhalom! S'a întêmplatŭ adecă așa: Surugiulŭ unŭ birjarŭ beatŭ cum sĕ cade, a datŭ biciu cailorŭ, deaceea mergeau mâncândŭ pămêntulŭ. Drumulŭ fiindŭ cam bordurosŭ, trăsura se legăna ca luntrea pe apă, când e viforulŭ mai puternicŭ, ér inspectorulŭ totŭ făcea la mătănii acușĭ în drépta acușĭ în stânga, până ce de odată sĕ vĕḑù aruncatŭ în aerŭ, ér de aci trântitŭ josŭ la pămêntŭ, între glămpĭ, surugiulŭ totŭ mână de 'țĭ era dragŭ sĕ te uițĭ la elŭ, și așa nu a observatŭ, că inspectorulŭ — nu-i, nicĭ nu a auḑitŭ strigătele bietului omŭ lățitŭ peste gliile tarĭ, ci abia la o îndepărtare de 20 de chilometre a observatŭ paguba. Intr'acestea, inspectorulŭ s'a trasŭ pe picióre până la comuna mai de aprópe, unde luându'șĭ altă trăsură șĭ-a continuatŭ drumulŭ.

***

Florile și parfumeria în Francia. — Étă câteva cifre interesante asupra produselorŭ parfumeriei moderne în Francia. La Canne se află unŭ parfumorŭ, care, numai elŭ singurŭ, întrebuințéză pe fiecare anŭ 70,000 chilograme de florĭ de portocalŭ, 6000 chilograme de florĭ de cassis 70,000 chilograme de florĭ de trandafirŭ, 16 chilograme da florĭ de iasomiă, 10,000 chilograme de violete și 4000 chilograme de tuberósă. Nu vorbimŭ aci decâtŭ de florile principale. Ișĭ póte orĭ cine face o idee de florile destinate pentru parfumeriă, cândŭ va ceti ceea ce urméză: Pentru a avé ḑece chilograme de florĭ de trandafirŭ, trebue 5000 de trandafirĭ, carĭ ocupă unŭ terenŭ de 1890 metri pătrațĭ. Trei-ḑecĭ de mii de picióre de iasomiă, care ocupă unŭ terenŭ de 15,000 metri pătrațĭ, nu dau decâtŭ 1000 chilograme de florĭ. Trebue 5000 metri de terenŭ plantațĭ cu violete pentru a recolta pe anŭ o miă de chilograme de florĭ. La Nisa și la Canne se recoltă 25,000 chilograme de violete, carĭ producŭ 600 chilograme de esență curată, dér carĭ, grațiă óre cărorŭ fabricațiunĭ cu preparațiunĭ mai multŭ séu mai puținŭ leale, dau 12,000 chilograme de untŭ séu de pomadă. Nisa produce 200,000 chilograme de florĭ de portocalŭ; Canne și vecinătățile séle, calitate superióră, 430,000 chilograme, și 18,000 chilograme de florĭ de cassis. Asemenea, Canne, Grasse și Nisa nu potŭ fabrica decâtŭ 465,000 litrii de apă de florĭ de portocal curată; și cu tóte acestea se esportă peste unŭ milionŭ din acéstă apă.

***

Câtŭ costă pacea europénă? — După socotéla unei foi germane, puterile europene cheltuescŭ pentru ostirile și marinele lorŭ anualŭ următórele sume:

Germania	470,830,303	mărcĭ
Belgia	36,859,040	»
Danemarca	17,983,222	„
Franța	637,044,984	»
Grecia	19,595,429	»
Anglia	577,382,140	»
Italia	248,412,733	„
Olanda	54,561,355	»
Austro-Ungaria	271,251,752	„
Portugalia	31,604,544	»
România	24,440,970	„
Rusia	782,800,980	„
Svedia	29,478,375	»
Norvegia	14,270,625	»
Elveția	12,080,389	»
Serbia	8,308,241	»
Spania	134,963,388	»
Turcia	111,142,859	»
Decĭ Europa cheltuește	3,483,011,329	mărcĭ

pe anŭ pentru întreținerea oștirilorŭ și flotelorŭ sale de rĕsboiu. La acésta se mai póte adăoga ceea ce plătescŭ statele pe anŭ din datoriile lorŭ provenite directŭ séu indirectŭ numai din causa forțelorŭ militare. Acésta represintă pe fiecare anŭ cifra de 4,015,198,683 mărcĭ. Așa dér pacea ar costa pe anŭ suma colosală de aprópe 7 miliarde și jumĕtate.

BIBLIOGRAFIA.

„Scóla practică" Nr. 7 și 8 pro Octomvre și Noemvre a apărutŭ cu următorulŭ sumarŭ: Catechesa III: D-ḑeu e spiritŭ (urmare și fine). — Probe de lecțiunĭ din »Manualŭ de gramatica limbei române« de Maximŭ Popŭ. — Din calcululŭ elementarŭ: tractarea numĕrului 8. — Infricarea și încurcarea scolarilorŭ la esamene. — Hârtia la cei vechĭ și modelulŭ fabricărei aceleia. — Bibliografie. —

Prenumerațiunile cu 3 fl. pe anulŭ întregŭ suntŭ a se adresa la redacțiune în Naszodŭ, Transilvania.

Din *„Scóla practică"* tom. IV a apărutŭ Nr. 6 (de 4 cóle), în care se publică *„Planulŭ de învĕțămêntŭ pentru scólele poporale nemaghiare* (în înțelesulŭ art. de lege 38 din 1868 și 18 din 1879, edată în urma ordinațiunei ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 29 Iuniu 1879, Nr. 17,284.) Pentru neprenumeranțĭ numĕrulŭ costă 25 cr. inclusive porto. De vênḑare la „Redacțiunea Scólei Practice în Naszodŭ, Transilvania.«

Acésta egală îndreptățire a tuturorŭ némurilorŭ onoră sentimentele egalitare ale enciclopedicului italianŭ, dér nu servesce sciinței și în speciă etnografiei decâtŭ fórte puținŭ.

De almintrelĭ, în ceea ce privesce folósele pe carĭ le va aduce sciinței prodigiósa și grăbita activitate a d-lui de Gubernatis, s'ar crede, că laboriosulŭ scriitorŭ dela Florența e cam fatalistŭ în cele mai multe rêndurĭ. Cu tóte apucăturile și aparatulŭ lorŭ sciințificŭ, cu tóte probele ce autorulŭ dă despre cunoscințele sale, publicațiunile d-lui de Gubernatis nu suntŭ în Occidentŭ și, ceea ce este și mai curiosŭ, nu suntŭ în Italia judecate astfelŭ după cum autorulŭ lorŭ doresce, ca orĭ ce părinte chiar grăbitŭ, sĕ fie judecate.

Cu tótă puterea sa de asimilațiune, mai mare multŭ decâtŭ aceea pe care o recunósce Ungurilorŭ, d. de Gubernatis n'a ajunsŭ a face pe colegii sĕi dela celelalte universitățĭ italiane și în genere pe toțĭ scriitorii italianĭ sĕ créḑă în seriositatea numeróselorŭ sale specialitățĭ.

Și décă prin urmare, după cum ni se comunică aci în Bucurescĭ de unulŭ din elevii ilustrului deși puținŭ producĕtorului — (în raportŭ cu d. de Gubernatis) — Ascoli, décă ḑicŭ învĕțații italianĭ, în frunte cu Ascoli care a spulberatŭ o operă din cele mai însemnate ale d-lui de Gubernatis (Mitologia plantelorŭ,) nu credŭ în specialitățile sanscrită, folkloristă, archeologică, de filologiă comparată, de țiganologiă, etc., etc., — este, pare-ni-se, prudentŭ ca și noi sĕ nu credemŭ ca vorbe din scriptură cele ce d. de Gubernatis ne spune despre etnografia popórelorŭ din Ungaria.

Reviu.

D. d. Gubernatis s'a plimbatŭ pe ici pe colea, întocmai ca și ḑiariștii francesĭ invitați la esposițiunea din Buda-Pesta. Avea timpulŭ materialŭ multŭ mai întinsŭ decâtŭ confrații sĕi parisianĭ, putea sĕ studieze cestiunea naționalităților din Ungaria și Transilvania cu aceași competință și cu aceiașĭ esactitate cu care, mai înaintea d-sale, Bergner o făcuse pentru Transilvania, ér. d. de Laveleye a făcut'o și o va face încă în „La Revue des Deux-Mondes" pentru Croația și Confiniele Militare.

Câtŭ de superficială fiă fostŭ visita și cercetările d-lui de Gubernatis, câtŭ de potrivite amĕnuntele ce i s'au datŭ în Buda-Pesta și carĭ tóte pórtă stampilă maghiarismului prefăcutŭ, cestiunea naționalităților nu puté sĕ fiă dată cu desăvêrșire la o parte chiar de unŭ scriitorŭ ca d. de Gubernatis care, dela începutŭ, șĭ a ḑisŭ: Voiu arăta Europei pe Ungurĭ ca pe luminătorii Orientului, ca pe poporulŭ menitŭ a fi linia de unire între Rĕsăritŭ și Apusŭ și care, în viitórea federațiune orientală, va fi pusŭ în fruntea celorlalte popóre.

Și pentru că acestŭ capitolŭ se impunea neînduplecatŭ autorului, de aceea d. de Gubernatis nu a pututŭ sĕ nu'lŭ pună la începutulŭ scrierei sale sub titlulŭ de „Les Peupeles de la Hongrie." (Va urma.)

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Noembre st. n. 1885

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.05
Rentă de hârtiă 5% . .	90 20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109
Bonurĭ rurale ungare . .	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 —
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 50
Bonurĭ rurale transilvane	102.50
Bonurĭ croato-slavone . .	102 —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.80
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 —
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	121 50
Renta de hărtiă austriacă	82 40
Renta de arg. austr. . .	82 75
Renta de aurŭ austr. . .	108 70
Losurile din 1860 . . .	139.35
Acţiunile băncei austro-ungare	872 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.75
Act. băncei de creditŭ austr.	285 00
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 98
Napoleon-d'orĭ	10.00
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.75
Londra 10 Livres sterlinge	125.65

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 13 Noemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	85	86
Renta rom. amort. (5%) . .	89	90
» convert. (6%) . .	82	83
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	29	31
Credit fonc. rural (7%) . .	99	100
» „ „ (5%) . .	83	84
» » urban (7%) . .	94	95
» » » (6%) . .	88	89
» » » (5%) . .	78½	79½
Banca naţională a României	1020	1050
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	15.50	16
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.01	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 25 Noembre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 53	Vênd.	8.56
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	10—
Lire turcescĭ	»	11.32	»	11.42
Imperialĭ	»	10.17	»	10.25
Galbenĭ	»	5.91	»	5 96
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	122.50
Discontulŭ . . .	»	7—10 % pe anŭ.		

☛ *Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
Predealŭ (	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
Sighişóra (	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9 43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
Cluşiu (	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 54	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
Viena (	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.48	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
Cluşiu (	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
Cucerdea (	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	-	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3[illegible]
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
Braşovŭ (	—	5 3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
Predealŭ (	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
Szolnok (	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2 10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
Szolnok (	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6 42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8 01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10 06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.59

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9 33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.4[illegible]
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10 53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.